STs rapport och redovisning av stödet till IMP i Colombia 2009-2010

1. Bakgrund

Sedan 2001 när IMP bildades har man arbetat för att bygga upp en stark organisation som förmår samla de colombianska kvinnornas intressen och föra fram dessa i samhället. Målsättningen har varit att kvinnor skall inkluderas i fredsprocessen och få inflytande över de politiska beslut som leder till förändring i landet.

Under det knappa decennium man funnits har IMP lyckats med att bli en kraft att räkna med i den colombianska politiken. IMP samlar drygt 220 lokala kvinnoorganisationer i hela Colombia och har närvaro i 54 av landets kommuner. Representanter från IMP sitter i flera kommuners rådgivande organ, *consejo territorial* och IMPs politik har fått inflytande i kommunernas utvecklingsplaner. IMP är i dagsläget en mycket respekterad aktör i det politiska landskapet med goda relationer till lokala och nationella myndigheter.

IMP är unikt då man samlar kvinnor från så många olika sektorer i samhället inom ett och samma initiativ. Till stor del handlar detta om att föra samman många olika intressen inom en allians och skapa gemensamma prioriteringar. Något som ställer krav på organisationens förmåga att fånga upp och jämka olika viljor och intressen. Detta har gjort att man tvingats arbeta mycket med att stärka den interna demokratin och tydliggöra beslutsprocesser i organisationen. Med sin långa erfarenhet av folkrörelsearbete har ST varit ett viktigt stöd för att vägleda IMP genom detta förändringsarbete.

2. Mål för projektet

Målsättningen för projektet är att öka IMPs förmåga att tillvarata kvinnors rättigheter i beslut som rör fred och försoning i landet. Genom att stärka IMPs deltagande och inflytande i den offentliga politiken kan de bättre representera kvinnors intressen i beslutsfattande församlingar, med särskild betoning på kvinnors rättigheter som offer i den väpnade konflikten.

Arbetet under projektperioden har varit inriktat på följande områden: Vad gäller den utåtriktade verksamheten tog arbetet kring att uppmärksamma kvinnor som offer för konflikten fortsatt mycket kraft. Detta kombinerades med insatser för att öka kvinnors delaktighet i politiska församlingar på nationell, regional och lokal nivå. Utöver detta fortsatte arbetet med att stärka IMPs organisatoriska kapacitet, genom starkare interndemokrati, bättre kommunikation och ökad operationell kapacitet i planering och genomförande av aktiviteter.

Delmål 1: Förstärkt kapacitet hos IMPs medlemmar att formulera politiska förslag och bedriva påverkansarbete kring IMPs politiska mål.

Utbildning av aktiva kvinnor inom alliansen är ett viktigt steg för IMP nå längre i det politiska påverkansarbete som är alliansens huvudsyfte. Inom flera områden har IMP genom utbildningar förbättrat sin kapacitet att formulera politiska strategier som fungerar som övergripande mål för arbetet. Formuleringen av *horizonte politico,* IMPs långsiktiga politiska mål är en del av detta arbete. Samtidigt som arbetet och diskussionerna kring *horizonte politico* på regional och lokal nivå också bidrar till att stärka kvinnornas kapacitet.

Den kommunikationsutbildning som ST ordnade i slutet av föregående projektperiod (April 2009) med STs kommunikationschef betonade vikten av att formulera tydliga strategier som samlar hela organisationen mot samma mål. Samtidigt har IMP arbetat för och uppnått ett mer konsensusinriktat sätt att formulera sina strategier och regionala handlingsplaner. I och med att arbetet med intern demokrati och kommunikation spelar en större roll inom IMP har också behoven av utbildning och kapacitetsutveckling blivit starkare. IMP genomförde under perioden workshops och utbildningar kring opinionsbildning och politik utifrån ett genusperspektiv. Utbildningarna har bidragit till att IMPs ledare kunnat göra mer kvalificerade uttalanden och kan bedriva ett mer effektivt påverkansarbete. Detta bidrar i sin tur till att IMP uppfattas som en etablerad politisk aktör och lättare får gehör för sina ståndpunkter.

I takt med att IMP får större inflytande och kan delta i fler sammanhang i lokal, regional och nationell politik höjs också kraven på de aktiva kvinnornas förmåga att argumentera och formulera politiska åsikter och förslag. Behovet av utbildningsinsatser kommer därför att kvarstå under kommande år och är också inkluderade i ansökan för 2011.

Delmål 2: IMPs organisation har stärkts och den regionala nivåns möjligheter att bedriva påverkansarbete utifrån IMPs prioriteringar förbättrats.

Mot bakgrund av konflikterna inom organisationen under 2009 initierade ST ett antal förändringar i IMPs organisation. Tillsammans med ST har IMP genomdrivit ett utvecklingsarbete kring interndemokrati och vikten av att ha tydliga spelregler för representation och beslutsfattande. I denna process har ST varit ett viktigt stöd till IMP, dels genom det förtroendefulla samarbete man byggt upp under åren vilket förstärktes när man uppfyllde sin roll som oberoende medlare under konfliktperioden. Samtidigt har ST:s erfarenhet av folkrörelsearbete spelat en viktig roll för att stödja IMP i att bygga upp en mer demokratisk organisation. Målet för dessa insatser har varit att förändra beslutsstrukturen i organisationen från top-down till bottom-up samt att förbättra kommunikationen mellan IMP nationellt och regionerna.

<u>Förbättrad interndemokrati</u>

En målsättning för IMP under perioden var att bygga upp den regionala nivåns organisatoriska och administrativa strukturer för att kunna hantera de krav som uppstår med en plattare organisation. Man har påbörjat detta arbete bland annat genom att regionerna har fått ökat stöd för att bygga upp den lokala organisationen. En större del av IMPs totala budget går nu direkt till den regionala verksamheten. Här har ST bidragit med kunskap om sin egen organisation där också större delen av budgeten fördelas lokalt. Det är viktigt att den organisation som byggs upp på lokal nivå blir långsiktigt hållbar och inte enbart är beroende av projektmedel från externa givare. STs stöd till IMP i dessa sammanhang har syftat till att genom sin närvaro öka organisationens betydelse i lokala myndigheternas ögon och därigenom sannolikheten att de vill stödja verksamheten. I slutet av projektperioden hade fyra av sex regionala IMP-organisationer fått tillgång till lokaler för att bedriva sin verksamhet.

Utöver förbättringar i den administrativa kapaciteten har IMP också förändrat sättet att arbeta kring strategi, 5-årsplan och aktionsplaner. En målsättning har varit att öka samarbetet mellan central nivå och regionerna när strategier och handlingsplaner skall tas fram. IMP har förändrat sitt arbetssätt för att se till att regionerna själva deltar i framtagandet av aktionsplan och sedan konkretiserar denna på lokal nivå. Utöver den konsultativa roll som ST haft i denna process gentemot den nationella ledningen har STs resursperson också under sina besök i Colombia rest i regionerna. Man har deltagit i regionala möten och planeringsprocesser i de flesta regioner tillsammans med ansvariga för IMP. I STs roll i projektet ingår att visa att vi finns även ute i regionerna, att vi följer arbetet och därigenom ge stöd och legitimitet både internt och externt[1].

En viktig effekt av att IMP har förändrats från att ha varit en centralstyrd organisation till att bygga på lokal och regionalt beslutsfattande har varit ett förnyat engagemang från IMPs lokala representanter. Alla regioner är representerade i *Equipo Nacional* (beslutsfattande nationella rådet) och *Comision Politica* (IMPs arbetsutskott) och det är de regionala representanternas ansvar att föra ner frågorna lokalt innan beslut fattas. Alla större frågor som strategi etc. diskuteras också på region- och kommunmöten innan beslut fattas. Dessa reformer har enligt STs uppfattning gett mycket goda resultat för samarbetet i organisationen. På det senaste *Equipo Nacional* i juni 2010 där STs resursperson Irene Nilsson deltog fanns en helt annan öppenhet än vid tidigare möten. Delegaterna var väl förberedda, man hade konstruktiva diskussioner om sakfrågorna, höll sig till dagordningen och inga av föregående års konflikter.

I samband med att regionerna getts större inflytande har IMP utvecklat tidigare påbörjade förändringar i organisationsstrukturen. Tidigare var IMP organiserat i enlighet med sektorer, för ungdomsorganisationer, bondekvinnor, indianer etc. för att föra fram gruppspecifika frågor. Man har dock insett att detta inte fungerade särskilt väl ute i regionerna, där man oftare har gemensamma intressen utifrån region än separata enligt sektor. Därför har man reformerat samarbetet som nu är enligt geografisk organisering och sektorerna är representerade i den regionala organisationen. Sektorsspecifikt samarbete kan dock skapas vid behov.

Kommunikation och information

Under 2009 påbörjades ett viktigt arbete med att förändra IMPs interna kommunikation. Tidigare års konflikter inom IMP berodde delvis på dålig kommunikation mellan de olika nivåerna inom IMP, mycket information fastnade på central nivå samtidigt som regionala företrädare hade svaga kunskaper i kommunikation och vikten av att använda informationsteknik som email. Delvis handlar detta om tillgång till datorer och Internet för företrädare i regionerna.
Den interna kommunikationen har diskuterats mycket mellan ST och IMP under perioden. En viktig slutsats har varit att IMP behövt förbättra den horisontella kommunikationen. ST har bidragit med sina kunskaper om beslutsfattande i en stor och demokratisk organisation och hur man fattar beslut så att alla medlemmar får inflytande. IMP tar också upp dessa insatser i sin rapport men visar på att trots att stora förändringar gjorts krävs fortfarande mer arbete kring kommunikation och

[1] Då en resa blev uppskjuten på grund av vulkanutbrottet på Island och då ansvarig handläggare på ST slutade sin anställning efter sommaren 2010 genomfördes under 2010 färre besök än planerat. STs resursperson Irene Nilsson besökte projektet 2009 och under fem veckor 2010.

konsensusinriktat beslutsfattande.

Sammanlagt har insatserna kring förbättrad kommunikation och interndemokrati minskat den splittring som IMP drabbades av under 2008-2009. Tydligare rollfördelning mellan regional och nationell nivå och mellan beslutande församling och arbetsutskott har minskat risken för personkonflikter i alliansen. Ett tydligare ramverk för hur olikheter skall hanteras undanröjer i sig grogrunden för de konflikter som tidigare drabbat organisationen. Detta arbete bör dock fortsätta då IMP behöver tydliga strategier för att hantera de konflikter som uppstår när organisationer med olika intressen och målgrupper skall enas under samma agenda.

Under projektperioden har IMP också arbetat för att förbättra den externa kommunikationen. Bland annat gjorde man en kampanj i samband med *Mesa de Protección "Por la protección y la seguridad de las mujeres victimas del conflicto armado*". Kampanjen lanserades via radio och web för att sprida kunskap om IMP och dess arbete. Insatserna är resurskrävande men bidrar till att göra IMP till en mer välkänd aktör bland allmänheten i Colombia, vilket på sikt även ökar deras påverkansmöjligheter.

Representation

IMP har under projektperioden haft framgångar vad gäller kvinnors ledarskap och möjligheter att påverka lokala och nationella politiska processer. IMP har i dagsläget representanter i flera politiska församlingar och påverkansorgan. Fem IMP-medlemmar har blivit invalda i kommunfullmäktige på olika håll i landet. IMP har representanter i 13 kommunala, två regionala och en nationell *Consejo de planeacion territorial.* Man är också representerad i ett antal andra påverkansråd relaterat till fred och kvinnors rättigheter, bl.a. *Consejo nacional de paz.* IMP har skapat många kvinnliga ledare som kan ta plats som sådana, inte bara inom IMP utan i andra sammanhang i beslutsfattande positioner i sina kommuner och regioner. Att kvinnor inom IMP lyckas få större tillgång till makt och beslutsfattande är del i en större och långsiktig process där IMP arbetar för att ge tidigare marginaliserade kvinnor en starkare röst, kunskap om sina rättigheter och verktygen att utkräva dessa rättigheter.

Delmål 3 Fortsatt stöd till och arbete med de kvinnor inom IMP som driver sina rättigheter som offer för den väpnade konflikten.

Under projektperioden har IMPs arbete varit mycket fokuserat på att företräda offren för den väpnade konflikten. Inom ramen för IMP-STs projekt har IMP gett juridisk rådgivning till offren kring vilka rättigheter de har och hur de skall göra för att tillvarata dem. IMP har fungerat som stöd i samband med att kvinnorna har vittnat i förundersökningar och domstolsförhandlingar. IMP pekar i sin rapport på att just arbetet med att informera offren om sina rättigheter och hur de skall gå till väga i en rättslig process har varit mycket viktig då många kvinnor har låg utbildningsnivå och dåliga kunskaper kring hur systemet fungerar och vilken kompensation de har rätt till.

En viktig del av IMPs arbete med offren inom ramen för STs projekt har också varit att synliggöra kvinnors roll som offer i konflikten. Man har i flera regioner genomfört "symboliska handlingar" för att uppmärksamma offrens rättigheter och problemet med våld mot kvinnor. Aktionerna har genomförts i flera regioner i enlighet med vad som planerades. Påverkansarbetet kring offrens rättigheter har inte bara lyft sakfrågan utan också stärkt IMP som politisk aktör. I och med arbetet med offren har man fått en tydligare position i relation till statliga aktörer inblandade i processen för sanning, rättvisa och gottgörelse. Detta har IMP haft stor nytta av även under det strategiska arbetet med att öka kvinnors

inflytande. Sammanlagt har IMP under projektperioden genom påverkansarbete, manifestationer och informationskampanjer blivit en mer välkänd och respekterad aktör i det colombianska samhället och man har ökat sina möjligheter att påverka politikens innehåll även framöver.

Delmål 4 IMP har bedrivit påverkansarbete för att bevaka säkerheten för konfliktens offer och aktiva inom IMP

IMP har under perioden arbetat med frågan kring säkerhet på flera sätt. Dels har man bedrivit ett aktiv påverkansarbete gentemot makthavare för att säkerställa att lagar kring vittnesskydd inte försämras och att kvinnor som vittnar får det skydd de har rätt till. IMP har fört en kontinuerlig dialog med berörda myndigheter och departement för att garantera säkerheten för IMPs representanter. ST har deltagit i flera möten med myndigheter kring frågan och också stöttat IMP i att utveckla system för att värna sin egen säkerhet, bl.a. genom att introducera en enklare form av överfallslarm. Mycket energi har också lagts på att sprida kunskap om säkerhet och självförsvar till IMPs medlemmar på regional nivå. Insatser för att öka möjligheterna för kvinnorna att skydda sig är bland annat kurser i säkerhet och skydd, västar och kort för att kvinnorna skall kunna identifiera sig som IMP-medlemmar, när de söker stöd från lokala myndigheter etc. I detta sammanhang är det viktigt att IMP bibehåller goda relationer med myndigheter för att säkerställa att deras krav på säkerhet tillgodoses, samt att IMP får gehör för sina synpunkter kring offrens säkerhet. Under perioden har IMP bedrivit ett effektivt påverkansarbete kring detta och det bör fortsätta även under kommande projektperiod.

Tillsammans med ST har IMP också arbetat med att säkerställa informationssäkerheten. Med tanke på den hotbild som föreligger för har det varit
viktigt att se till att inget material förvaras hemma hos IMPs representanter samt att information förvaras på ett säkert sätt och läggs upp på en extern server. Dessa åtgärder har nu genomförts tillsammans med IMPs IT-ansvarige. Kunskap om hur man förvarar känslig information är en viktig del av att minimera riskerna både för kvinnorna inom IMP och för de kvinnor man representerar i olika rättsprocesser. Det är av vikt att IMP för vidare denna kunskap till berörda i regionerna.